

## Pieter Bruegel. Jocs tradicionals infantils: un passeig de 1560 al 2005

IES Flix  
C/ Salvador Espriu s/n  
43750 FLIX  
Tel 977 41 04 59 // 977 40 57 85  
[www.xtec.es/centres/e3007233/](http://www.xtec.es/centres/e3007233/)  
[e3007233@centres.xtec.es](mailto:e3007233@centres.xtec.es)

### Motivació

Ja fa nou cursos que a l'IES Flix i dins l'àrea d'Educació física es programen dos crèdits variables relacionats amb el joc. A 1r d'ESO es proposa el coneixement dels *jocs populars i tradicionals de Catalunya*, mentre que a 2n aprenem *jocs de diferents indrets del món*.

Enguany vam voler donar un pas més i, a partir del conegut quadre *Jocs infantils* (1560) del pintor flamenc Pieter Bruegel, vam endegar un projecte que suposava d'una banda un treball entre nivells i d'altra un esforç interdisciplinari amb les àrees d'Educació física i Tecnologia.

### Objectius

- Conèixer, practicar i valorar els jocs tradicionals de Catalunya
- Adonar-se que el joc no té fronteres i que és patrimoni d'aquell que hi juga
- Contrastar i comparar els jocs actuals amb els que ja es practicaven als Països Baixos ara fa prop de 450 anys
- Fomentar el respecte, la tolerància i la solidaritat a partir del joc, entenent que cap joc és exclusiu d'un lloc ni té unes normes que no es poden alterar
- Adonar-se que les característiques d'espai, de clima, de relleu, de vegetació, d'economia, de nombre de jugadors que vulguin participar, de diferència d'edats d'aquests, de les destreses generals del grup... són *condicionants* a l'hora de jugar, ara i abans. Valorar, així, la diversitat
- Treballar amb nens de diferents edats, conjuntament, i amb àrees diferents
- Fer una recerca dels nostres jocs tradicionals més propers preguntant als *iaïos*, als pares, a la gent gran, a quins jocs jugaven quan eren petits; com hi jugaven; quines regles tenien; quines joguines es construïen i com les feien...

### Metodologia

Al llarg del primer trimestre la totalitat dels alumnes de 1r i 2n d'ESO que van escollir els crèdits variables de *Jocs populars i tradicionals de Catalunya* i *Coneguem formes de jugar d'arreu del món* van participar en el projecte: **Jocs tradicionals infantils: un passeig de 1560 al 2005**.

Els passos seguits van ser:

1. Explicació del projecte per part dels mestres responsables
2. Anàlisi exhaustiva del quadre *Jocs infantils*, de Pieter Bruegel, i descobriment de tots els jocs, formes jugades, diversions i distraccions que vam ser capaços d'observar al quadre. Aquesta activitat es feia a l'aula de tecnologia, emprant els ordinadors com a eina de treball, i també emprant el canó de projecció.
3. L'activitat anterior, que va durar diverses sessions, comportava no sols descobrir, imaginar i proposar a què corresponia l'acció de joc, sinó també fer una recerca de documentació sobre el possible joc. Aquest treball d'informació va consistir en fer entrevistes als iaïos i gent gran dels pobles així com recollir fotografies de jocs.
4. Un cop vam tenir el llistat de jocs –n'hem localitzat vuitanta-, vam procedir a practicar-los tal com els coneixíem o bé intentant fer variacions a fi de contrastar-los i d'adaptar-los a l'època de Bruegel.
5. En alguns casos vam dedicar algunes sessions a construir petites joguines, com ara molinets, patacons o rebellugues.
6. De cada joc practicat hi havia un grup que es responsabilitzava de fer moltes fotografies amb la màquina digital
7. A l'aula de tecnologia, simultàniament, es va dissenyar el model de pàgina que utilitzaríem per fer la presentació del treball. En aquesta aula descarregàvem les imatges i, entre tots, seleccionàvem les que consideràvem més encertades.
8. A mesura que anàvem practicant els jocs els alumnes anaven fent les descripcions que, un cop corregides, s'adjuntaven al recull.
9. Per acabar de donar consistència al treball, vam buscar la biografia de Pieter Bruegel i vam conèixer una mica més la seva producció.
10. Per fi, amb el power point, vam fer una presentació del nostre treball al Centre, davant dels companys de tot l'ESO.

## **Conclusió**

El treball ha donat un rendiment excel·lent ja que ha permès el treball cooperatiu entre els alumnes, la pràctica de molts jocs i la reflexió sobre el nostre món lúdic que, certament, no és tan diferent com el de fa 450 anys. A més, cada alumne ha tingut el recull de la feina feta a través d'un CD amb la totalitat de les imatges i amb la presentació, amb la qual cosa a banda del record de l'activitat, podrà en el futur recuperar aquests jocs.

Pensem que amb tot el projecte els alumnes han après a valorar més els nostres jocs tradicionals però d'una manera oberta, no excloent, entenent que el joc és patrimoni d'aquell que hi juga.

Flix, març 2006